

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÄJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy óra — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 257. szám.

Hétfő, nov. 9.

A községi jegyzők mozgalma.

— nov 9.

A községi és körjegyzők tegnapelőtt Budapesten országos gyűlést tartottak.

A magyarországi jegyzőknek ez a gyűlése egy a tárgysorozatának gazdagsága, valamint az elhangzott szónoklatok magas szárnyalása révén, érdemében is méltónak mutatkozott arra, hogy országos érdeklődés is kísérje munkálkodását.

Erre az országos érdeklődésre tagadhatatlanul szüksége van a jegyzői karnak is, de még inkább magának a nemzetnek. Mert rég elmultak azok az idők, amikor a csendes faluban pipázgató — nótárius ur — volt a nyugodalmas életnek kedves humoros megtestesülése. A jó feleskei nótárius csak a költő örökség remekében él, de a valóságban nincs többé.

A mai idők községi jegyzője egy agyongyötört tisztviselő, aki verejtékes homlokával görnyed íróasztala mellett hajnaltól alkonyatig, végezve az államnak reá hártott munkáit, akinek száz ura van, a kire jégverésként vág a rendeletek fergege, akinek mindent kell tudnia, de akiről nem akar tudni senki.

Pedig száz törvény közül kilencvenkilencnek ő a végrehajtója; a közigazgatásnak ő a gyökérszála; az állameszmének ő a képviselője; a magyar nemzeti gondolatnak ő az örökméce; a falunak ő a gondozója. Ő a közrend, a közbiztoság, a közegészség; a közoktatás. Ő a ládafia, mely a nemzet közkincesit gyűjti. Egy szóval — ő a magyar közigazgatás. Vágd el a gyökérszálat, tépd ki a népszerűtet földjéből és kidől a közigazgatás ezer éves lombos fája.

És ki hinné, hogy a törvény mégis ő rólok feledkezett meg legjobban. Hol az a jogtudós, aki megmondja nekünk vilá-

gosan, hogy valójában ki és mi a magyar közjogban a községi jegyző?

Mindezen anyagi és még inkább erkölcsi sérelmeiknek megszüntetésére tömörültek tehát országos szervezetbe. Közgyűlésök tárgysorozata ezenfelül még azt is mutatja, hogy nemcsak sajtó sebeik gyógyításával foglalkoztak, de sietnek a gyakorlati életben szerzett tapasztalás kincseit a törvényhozás rendelkezésére bocsátani. Egész sereg már meglevő törvénynek hiányaira mutatnak rá és becses gondolatokat vetnek föl majdan megalkotandó törvényekhez.

A megtartott közgyűlésnek legfontosabb tárgya azon memorandum volt, melyet a belügyi kormányhoz intéztek. Egyes részei: mint például a jegyzőképzes reformja, a fegyelmi eljárás, a választási kérdés rendezése, anyagi helyzetü javítása, a segédjegyzők helyzete, a nyugdíjkérdés, a jegyzői árvák neveltetése, a jegyzői teendők tulterheltsége stb., mind olyan kérelmek, melyek helyesek, okosak, méltányosak és jogosak.

A jegyzők mindjárt küldöttségileg át is adták memorandumukat a kormány tagjainál s a miniszterek, akiknél jártak, mind meleg szívességgel, méltánylólag fogadták a jegyzőket, úgy, hogy remélhető, hogy a községi jegyzők visszas helyzetére végre rendezést nyer s panaszai orvoslást találnak. Ez nemcsak a jegyzőknek, hanem a községeknek és az országnak is érdeke.

A fiumei püspökség. Fiuméből írják: A napokban Zanella Rikard orsz. képviselő és Vió Ferenc dr. fiumei polgármester vezetésével a Fiuméhez tartozó Drenova több tagu küldöttsége megy Rómába, hogy a szentszéknél előadja panaszát a horvát klérus agitációs magatartása ellen és Fiumének a zengi egyházmegyétől, illetőleg a horvát püspökségtől való elválasztását kérje.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 6 órától kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 9/15 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délután gőzfürdő. A kádfürdő reggel 6-tól este 7-ig nyitva marad.

A Torontáivármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 óráig este 10-ig.

A szabad iskola (munkásgimnázium) november havi előadásai a következők:

November 11-én 8-tól 9-ig Történelem; 9-től 10-ig Gazdasági földrajz.

November 13-án 8-tól 10-ig Magyar irodalom.

November 17-én 8-tól 9-ig Fizika; 9-től 10-ig Gazdasági földrajz.

November 20-án 8-tól 9-ig Történelem; 9-től 10-ig Gazdasági földrajz.

November 24-én 8-tól 9-ig Történelem; 9-től 10-ig Magyar irodalom.

November 27-én 8-tól 9-ig Fizika; 9-től 10-ig Nemzetgazdaságtan.

December 7. Közig. bizottság ülése.

— **A közig. bizottság ülése.** Torontáivármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt 10 órakor tartotta november havi rendes ülését Botka Béla főispán elnöklésével. Az ülésről lapunk holnapi számában hozunk részletes tudósítást.

— **A bíróság köréből.** A szegedi kir. ítélőtábla elnöke 1909. év tartamára a nagykikindai kir. törvényszéknél szervezett esküdttörzs elnökévé Orosz Pál kir. törvényszéki bírót, helyettesévé pedig dr. Scherhardt János kir. törvényszéki bírót jelölte ki.

— **Meng József jubileuma.** Mint értesülünk, Meng József szarcsai körjegyző 40 éves szolgálati jubileumát a község és a jegyzői kar folyó hó 15-én, vasárnap fogja megünnepelni. Ezen ünnepély keretében adja át Steinbach Antal főszolgabíró az ünnepeltnek azt az arany érdemkeresztet, melylyel a király Meng József körjegyzőt kitüntette.

Az ünnepségre a rendező-bizottság a következő meghívót bocsátotta ki:

Ünnepé lesz f. nov. hó 15-én vasárnapon Torontáivármegye egész jegyzői karának, Szarcsa és

A „TORONTÁL“ tárcája.

Egy kis pör.

(Történelm Nizzában, a spleen és unalom hazájában. Személyek: Miss Anna Perrins, Jacques.)

Anna: Tehát, egyszerűen, monsieur Jacques, ön megveti a fiatal leányokat.

Jacques: Én nem vetem meg, ellenkezőleg, tiszteltem őket.

Anna: És ez nem egy? . . . Kis hijján ugyanaz.

Jacques (élénken): Oh, hogyne. Rendkívüli különbség van köztük. Nagyrabecsülöm, csodálom őket; de aztán az egész, amit értek irántuk. Nem hiszem, hogy valaha elfelejtettem volna kifejezni bámulatomat bókokban és magasztaló frázisokban.

Anna: De akkor hát mi a baj? Ha tudná, mi mindent sutognak a fülünkbe egy keringő alatt.

Jacques: Oh, tudom, tudom. Sok barátom van, aki nem huzódik az efféle beavató szereptől. Szórakoztatja őket, hogy megnyilik előttük egy fiatal szív ismeretlen láthatára s perverz gyönyörűséget lelnek abban, hogy doktorkodjanak benne.

De én, én nem gitározok itt, csak férjes aszszonyoknál s izetlenség nélkül mondhatom, hogy nem játszom rosszul.

Anna: Micsoda erkölcsös! Éppen őket kellene tisztelnie, szörnyeteg!

Jacques: Na persze. Ezek tudják, mit akarnak. Ügyesek és előrelátók s ha a férj eléggé állat hozzá, hogy ne törődjek társaságának megvalogatásával, annál rosszabb reá. Míg a lányoknál nincs egyszerűbb mód: ha nem akarja őket feleségül venni az ember. Hát nem becsületesebb dolog, megőrizni az illuziókat, mint megházasodni és azután . . .

Anna: És azután? . . .

Jacques: És azután . . . úgy tetszik nekem, hogy ez az egyetlen módja megvédeni a fiatal leányt minden kiabrandulásból, hogy nem veszi nőül őket az ember. Azt tartom, amit Octave Feuillet: nem szeretem csak a nagyon fiatal leányokat . . . Éppen ezért, miss Anna, megengedi, hogy egy tanácsot adjak önnek?

Anna (élénken): Mindenesetre, monsieur Jacques.

Jacques: De ez egy parányi kritika ám s ez önnek nem fog tetszeni, elkedvetleníti . . .

Anna: Esküszöm, hogy nem. Mondja, mondja! . . .

Jacques: No, jó . . . Ugy találom, hogy ön, egész precize, nem öltözik eléggé fiatal leányokhoz illően. Nagyon frizirozott, igen sok az ékszere, a szövetek nem elég egyszerűek és ami a fő, a szoknyája feltűnően hosszú. Egy picikét arra kérem, hogy az ön tizennyolc évevel ne vonsszjon egy uszályt, amely minden port és sarat fölszed.

Anna (csipősen): De ha ez a divat. Es aztán, mi baja a porral, sárral, kedves barátom, az ember nem szedi föl: fölemelem az uszályt s a mozdulat maga is hájos.

Jacques: Igen, ismerem az önök varrónőinek ezt a paradoxonát: „Nem lehet elég hosszú a szoknya, — hogy kellően fölfedje a lábakat”, mert az ember kénytelen fölemelni. S a férfi, ha látja a lábacska, a combra következtet, na, nem? . . . De, imé . . . én nem találom szükségesnek, hogy egy fiatal leány combjaira következtessenek.

Anna: Nem hordhatok kurta szoknyát, mint egy zárdánövendék.

Jacques: Az pedig helyes keret és biztosíthatom önt, hogy százszor szebb volna sokkal rövidebb szoknyában.

Anna (nagyon elpirul): S ön azt hiszi, hogy én nem találok kifogást az ön férfias ruházatán?

NEIZER ÉS GOLDSCHMIDT FÉRFI-, NŐI- ÉS GYERMEK-RUHA RAKTÁRA NAGYBECSKEREK

HUNYADI-(FŐ)-JUTCA.

Az őszi és téli idényre óriási választékban érkeztek a legújabb divatu férfi- és gyermek-öltönyök, felöltők, téli kabátok, utazó bundák, téli nadrágok, lábzsákok, szőrmével bélelt szövet- és bőrkabátok, ugyszintén a legújabb divatu

női raglanok, paletok, rövid kabátok és mindennemű szörme boak (collier) a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig. SZABOTT ÁRAK.

958-5.3

SZABOTT ÁRAK.

Románszárca községek és közönségének azon alkalomból, hogy ő Felsége e községek szeretve tisztelt, érdeműs jegyzőjét Meng József urat negyven esztendő meghaladó nemes munkásságáért kitüntette s neki az e napon átadandó arany érdemkeresztet adományozta.

Kérjük azért barátait és tisztelőit, járuljanak hozzá szíves megjelenésökkel e nap fényének emelééhez, hogy az ünnepély kifejezője lehessen azon őszinte örömeinknek és lelkesedésünknek, amiért a jegyzői kar e jeles tagját érte a jól megérdemelt, méltó kitüntetés és legyen megnyilatkozása iránta való igaz hálaunknak és szeretetünknek.

Ünnepi sorrend: 14-én este 7 órákor lampion-felvonulás és szerená, 15-én reggel 6 órákor ébresztő, fél 9 órákor a vendégek fogadása az állomáson, 9 órákor ünnepi mise, 10 órákor községi diszközgyűlés. Gyűlés után: 1. Az arany érdemkereszt átadása. 2. Üdvözlések. 3. Himnusz. Egy órákor társas-ebéd. Résztvevők szíveskedjenek két nappal előbb Marok Ernőnél jelentkezni. Este táncmulatság. A rendezőség.

A szabad iskolából. A torontálvármegyei magyar közművelődési egyesület munkásgimnáziumának szombat esti második előadásán ismét nagyszámu hallgató jelent meg, mely teljesen megtöltötte a felső kereskedelmi iskola nagytermét. Ez alkalommal a történelmi és gazdasági földleírás bevezető előadása tartatott meg. A történelem előadója Jakab Dávid polgári iskolai tanár, az alapvető fogalmak kifejtése után alaposan és beható részletességgel tárgyalta a magyarok őshazáját, eredetét, a honfoglalás előzményeit. Utána dr. Czirbusz Géza főgimnázium tanár tartotta meg rendkívül érdekes s a hallgatók figyelmét mindvégig lebilincselő előadását a gazdasági földrajz lényegéről, tanulságos módon kifejtve a geográfiai tényezőknek a gazdasági élettel való szervi összefüggését s azokat az előnyöket, amik az európai kontinens kedvező fekvésének, változatos, vízszintes és függőleges tagosultságából következnek, s melyek Európa gazdasági és kulturális fejlődésének legfőbb feltételei. A szabad iskola legközelebbi előadása f. évi november 11-én, szerdán este 8 órákor lesz; 8-9-ig történelem, 9-től 10-ig gazdasági földleírás. Ugyancsak ez előadáson kapják meg a rendszeresen beiratkozott hallgatók főlvételi igazolványukat is. Eddig a szabad iskolába 58 rendes hallgató iratkozott be. Az előadások szemléltetővé tétele végett legközelebb az egyes tárgyak előadása vetített képek és kísérletek bemutatásával lesz összekapcsolva.

A közig. bizottság tanügyi előadója. A kultuszminiszter további rendelkezésig a vármegyei közigazgatási bizottságba állandó tanügyi előadónak Czeglédy István kir. segéd-tanfelügyelőt küldte ki.

Jacques: Tessék, tessék! Nagyon szeretném hallani! Ez roppant érdekel.

Anna: Nem. Ezt nem bocsátaná meg nekem.

Jacques: Biztosítom, hogy rendkívül érdekelnek az észrevételei. A női véleményt mindig kellemes megismerni és gyakran igen hasznos is.

Anna: Nos, én nem tűröm a szoknyámra tett megjegyzéseket, mert ugyanez áll önmre is, de éppen megfordítva. Az ön nadrága, uram, nagyon kurtá.

Jacques: Nagyon hosszú, ezt akarja mondani!

Anna: Hisz ez ugyanaz. Azt hiszi ön, hogy elégans ez a széles fölthajtás a cipője fölött? Meg akarja nekünk mutatni, milyen szép fekete harisnyája és sárga cipője van?

Jacques (mosolyog): Istenem, nem látja, hogy az egész világ így jár?

Anna: Ezért még lehet csuf s ha az én őszinte véleményemet kész meghallgatni, ez a széles fölthajtás nem illő dolog, ez valóságos levethető.

Jacques: Levethető? Erős, erős. Én mindig arra igyekeztem, hogy többet tegyek, mint korrekt.

Anna: Korrekt? Gyönyörű ez a maga korrektsége! Csak még egyszer beszéljen nekem

Az italméresi illeték-bizottság elnökei. A közigazgatási bizottság mai ülésében a vármegye területén 1909-11. évekre kivett italméresi illetékek ellen beadott felebbezéseket tárgyaló bizottság elnökévé dr. Vinczehidy Ernő m. főjegyzőt és dr. Mangold Samu bizottsági tagot választotta meg.

Az ipartanács tagjai. A közigazgatási bizottság mai ülésén a masodfoku iparhatóság mellé rendelt ipartanácsba a maga részéről rendes tagoknak Mayer Rezsőt és Mesznik Lipót, póttagoknak pedig Csada Károlyt és Bencze Miksát választotta meg.

Halálozás. Weisz Cecilia 76 éves nagybecskereki magánzó szombaton hajnalban meghalt. Temetése tegnap délután volt a Temesváru-tcai gyászszobából.

Katonai lóvásár Nagybecskereken. Ma reggel 8 órákor katonai lóvásár volt Nagybecskereken a városház előtti térségen, amelyen a szegei 3-dik huszárezred számára akartak lovakat vásárolni. A lóvásárra lejött Pászthy huszárezred is, továbbá Matzkó állatorvos, azonban a felhajtott lovak közül egyet sem találtak katonai szolgálatra alkalmasnak.

Allitáskötelesek jelentkezése. Az 1909. évi allitásköteleseknek a város katonai ügyosztálya tudomásul adja, hogy e hó folyamán okvetlenül jelentkezzenek, mert ellenkező esetben 10-től 200 koronáig terjedhető pénzbírsággal sújtják őket. Ugyancsak közhírré teszi még a katonai ügyosztály azt is, hogy az első korosztályba tartozók sorshuzása 1909. január 3-dikán reggel 8 órákor lesz a volt esküdtszéki teremben.

Gazdatiszti nagygyűlés. A gazdatiszti kötelező nyugdíj, az állasközelítés országossá tétele és a fizetésrendezés tárgyában Budapestten folyó évi december hónapban a Gyakorlati Gazdatisztek Országos Egyesülete rendezése mellett országos gazdatiszti nagygyűlést tart, melyen a rendező-bizottság felkérésére valószínűleg a földmívelésügyi kormány is képviselteti magát. A kongresszus jellegű gyűlésre Magyarország összes gazdatiszti már most meghívottak, a felutazás megkönnyítésére a jelentkezők részére vasúti kedvezményt szerez a Gyakorlati Gazdatisztek Országos Egyesülete (Budapest, VII., Rakóczi-ut 86. szám, földszint 7. ajtó), ahová a jelentkezők már beküldhetők.

Kaszinó Perlaszon. Mint lapunknak Perlaszról írják, Áts-Nagy Ferenc ottani járásbíró buzgókodására Perlaszon kaszinót alapítottak, melynek elnökévé megválasztották Áts-Nagy Ferencet, igazgató lett Bencze László gyógyszerész, pénztáros Illits Demeter nagykereskedő, titkár és ügyész dr. Hartl Árpád ügyvéd, könyvtáros pedig Steiner Ferenc kereskedő. A kaszinónak ezenkívül még 10 választmányi tagja is van. Hogy mily rokonszenvenvel karolták fel Perlaszon ezt az eszmét, legjobban bizonyítja az, hogy a kaszinónak már eddig is 50 tagja van.

Az oppova-budzsáki gazdasági szövetkezet közgyűlése. A nagybecskereki Oppova-

Budzsák negydbeli gazdasági szövetkezet tegnap reggel 8 órákor tartotta meg rendes évi közgyűlését Pánics Dániel városi tanácsos elnöklésével. A közgyűlés tudomásul vette az elmúlt évi zárszámadást és mérleget s miután megállapította a jövő évi költségvetést, az igazgató-sági tagok megválasztására került a sor. Igazgató-sági tagok lettek a jövő évre: Kurucski György, Kozlovaeski Vojin, Grozdanov Nesztor, Sztaiy Zsiva, Kolarov Mladen és Radovancev Sztéva. A felügyelő-bizottságba beaválasztottak: Nedics Dusan, Jenovszki György és Nedics Misa. Szövetkezeti igazgató lett Szlavkov Jova, aligazgató Szlavkov Zsiva, pénzesbeszedő pedig Turinszky Rada. Ezután dr. Várady Imre és dr. Zsupanszky Szlavko előterjesztést tettek a negyedközség közlegelője ügyében s ezzel a közgyűlés véget ért.

Mulatság. A Magyarországi Textilipari munkások es munkások szövetségének nagybecskereki csoportja november hó 21-én, szombaton a Pest-szálloda összes termeiben Katalintáncestélyt rendez. Belépő-díj személyenként 60 fillér. Kezdeté este fél 9 órákor.

Nyilvános köszönet. Weressné Kont Paula a nagybecskereki jótékony négyeletnek 4 koronát adományozott, melyért halás köszönetét fejezi ki az elnökség.

Elsült zsák. Nem ismeretlen az a mondas, hogy ha az Isten akarja, a kapanyél is elsül, azt azonban még nem hallottuk, hogy a zsák is elsülhet. Pedig ez a furcsa dolog megtörtént. Tegnap ugyanis a Vásár-téren az egyik káposztáskocsiról nagyban dobáltak le a zsákokat, amikor egyszerre az egyik ledobott zsák nagyot durran, vagis másszóval elsül. A körül álló jámbor oláhok és szerbek keresztetvetve futottak el az ördögös zsáktól, az egyik azonban nem tudott ijedtében merre futni, úgy hogy az elsült zsák sörétei oldalába furódott. A dolog így nagyon kísértetiesnek tűnhet föl s azért hozzá-fűzzük a magyarázatát is, amiből kitűnik az, hogy bizony nemcsak a kapanyél sühet el, de a zsák is — ha pisztolyt tesznek bele. A magyarázat pedig a következő: Schunda Trifun és Juon ozorai földmivesek ugyanis tegnap édesanyjukkal bejöttek Nagybecskerekre, hogy itt káposztát vásároljanak. A fiatalabbik fiu, Juon otthon az elinduláskor egy töltött pisztolyt tett az egyik zsákba, amiről a többiek nem tudtak. A Vásár-téren, mikor a vásárolt káposztát felakarták rakni a kocsira, Schundáné ledobta a zsákokat a kocsiról, aminek következtében az egyik zsákba elrejtett pisztoly elsült s a töltés Dragosev Milán itteni földmives oldalába furódott. A szerencsétlenül járt embert rögtön beszállították a kórházba, ahol most ápolják. Sebesülése nem veszedelmes, mert a vastag ruhák szerencsésen felfogták a sörétek java részét, de azért néhány napig kénytelen lesz az ágyat őrizni. Az elsült zsák ügyében most folyik a vizsgálat.

A törökbecsei Leiningen-szobor. A Törökbecsén felállítandó gróf Leiningen-szobor költségeire 1908. október hóban a következő adományok folytak be:

Wieden Józsefné Budapest 5 korona, Margitta községe 5—, János község jegyzője 3—, Heusler Géza Nagyláng 5—, Delta, Ludas és Ugra községek 10—, Református egyház Arad 10—, Zalaegerszeg város 10—, Czece község 5—, Gyanta község 20—, Aradvármegye 21-78, Nagymajlát község 3—, Battonya község 10—, Steiner Viktor Gertenyes 4—, Pozsonyvármegye 49-80, Vingárd község 5—, Hajduböszörmény város 5—, Felnémet község 2—, Csokán Pál állami tanító Hódmezővásárhely 1-20, Nyujtód község 10—, Szeghalom község 10—, Nagyszabosi körjegyzőség 7-90, Horthy Vilmosné Szöllősvégárdó 5—, Benkőczy Flóris állatorvos Eger 1—, Nádudvar község 10—, Derye község 5—, Kisléta község 5—, Eger város 25 korona.

Életuntak. Id. Richter József jómódu lovrini lakos, ki sok éven át a lovrini „Önségélyző szövetkezet”-nek igazgatója volt, amely állásáról mult héten minden ok nélkül lemondott, szombaton reggel felakasztotta magát. Richter rendezett viszonyok között élt, s valószínű, hogy tettét önkivületi állapotban követte el. Az eset Lovrinban nagy szenzációt keltett.

Richard O'Monroy.

KÉZIMUNKARAKTÁR MINDENFÉLE MINŐSÉGBEN

984-52

BENÓ TESTVÉREKNÉL EZELŐTT KOKITS A. F.

RÖVID-, DIVAT- ÉS JÁTÉKÁRU KERESKEDÉS „A PILLANGÓHOZ” NAGYBECSKÉREK.

Mint Nagyszentmiklósról írják, Tóth Pál 34 éves Erzsébetmajori kocsis, 3 apró gyermeknek atyja, a napokban szintén kötéllel vetett véget életének. Semmi előzmény nem készíttette erre a tetteire. Jó viszonyban élt feleségével, szerette családját és feljebbvalóját is teljesen meg volt elégedve munkásságával. Ugy látszik, hirtelen elmezsarva következtében követte el tettet.

Véres lagzi. Tuczakov Kója törökbecsei gazda pénteken hivatalos volt egy aracsi lagzira. Estefelé betértek Fejes János koresmájába, hol vígan folyt tovább a mulatozás. Itt azonban Tuczakov a mellette ülő Duin Nenád aracsi hentessel összeveszett. A heves szóváltást tetlegesség követte, majd Duin kést rántott és négy helyen súlyosan megsebesítette Tuczakovot, ki most lakásán a halállal vívódik, Duin letartóztatott.

Elveszett nyaklánc. Szombaton délután 5 óra tájban a Pejtes Mária-fele üzlettől a Szechenyi-partig elveszett egy arany nyaklánc egy négylevelű lóherével. A megtaláló kérték azt a rendőrségen átadni, ahol illő jutalomban részesül.

Aki tüzzel játszik. Mint Melenczéről jelentik, a napokban Galetity Danica 9 éves kis lány szülei távollétében egy esomó gyufával játszott. Egyiket a másik után meggyújtva, gyönyörködött a tüzn. Az eldobott gyufaszálak parázsától a kis lány ruhája lángolt fogott, mire nagy sikoltással rohant ki az udvarra, hol a szomszédok előrohantak s az égő ruhát letépték róla, de ekkor már szegényke oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy csakhamar meghalt.

A természet óriási szolgálatokat tesz az emberiségnek, amennyiben sok betegség ellen szolgálta a segítőszereket. Egyike a tenger által nyújtott legjobb szerekek a csukamájolaj, melynek hátránya azonban az, hogy nagyon visszatetsző íze van. A „Scott-féle Emulsió” formájában azonban a csukamájolaj is jó ízű és könnyen emészthető, akár csak a tejfel; a csukamájolaj összes gyógyerejű tulajdonságai a „Scott-féle Emulsió”-ban nemcsak hogy megvannak, hanem még sokkal hatásosabbak is. Egy házban sem szabad hiányoznia a „Scott-féle Emulsió”-nak. Kapható a gyógyszerárakban. (e)

Irodalom.

* **A nő és a társadalom** című feminista folyóirat novemberi száma érdekes, bő tartalommal jelent meg. Vezércikkében a választójogi reformmal foglalkozik, közli néhány aktív politikus véleményét a nők választójogi ról, Pérczellné-Kozma Flóra „Alsóbrendü lény-e a nő”, Marfa Alexandrovna „Mit várhat a mozgalmak a Tolstoizmustól”, igen érdekes cikkei dr. Jancsó György, a kolozsvári egyetem rektora székfoglaló beszéde „A házassági vagyongöről”, Kruppa Rezső és Freund Gyula „Elők a pokolban” című cikkei teszik érdekessé és vonzóvá a lapot. Tisztviselői szakcikket Schwimmer Róza írt „Rölk-nélkülünk” címen. Glücklich Vilma pedig a „Pedagógiai irodalom” termékeit bírálja. Szabennyei József verse „A nő”, A Clossák és Szemle rovatok teszik változatosá a magas színvonalu folyóiratot, melyet a Feministák Egyesülete és a Nőtisztviselők Országos Egyesülete és annak több főkegyeletén kívül újabb az aradi és temesvári nőtisztviselő egyesületek tették hivatalos lapjukká. Megrendelhető a kiadóhivatalban, VI. Andrassy-ut 83. Előfizetési ára felévre 3 korona.

TÁVIRATOK

A miniszterelnök a királynál.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a király Wekerle Sándor miniszterelnököt tegnap déli egy óraker külön kihallgatáson fogadta. A miniszterelnök a képviselőház munkarendjéről tett előterjesztést a királynak.

Ugyancsak kihallgatáson fogadta tegnap a király Popovics Sándor államtitkár is. Ugy a, miniszterelnök, mint az államtitkár délután 5 óraker visszautazott Budapestre.

A képviselőház ülése.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház a delegációs szünet után szerdán délelőtt 10 óraker ülést tart, melynek egyetlen tárgya a csütörtöki ülés napirendjének a megállapítása. Az ülésen valószínűleg betervezti Andrassy Gyula gróf belügyminiszter a választói jog reformjáról szóló törvény-

javaslatot, azonkívül H o i t s y Pál az 1909. évi állami költségvetést ismerteti.

Beck báró Wekerlénél.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál” ered. táv.) Mint Bécsből sürgönyzik, Beck báró osztrák miniszterelnök tegnap délután meglátogatta a Bécsben időző Wekerle Sándor miniszterelnököt, akivel hosszabb ideig tanácskozott.

A plurális választói jog ellen.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A fővárosban tegnap számos gyűlés volt a plurális választói jog ellen. Így gyűlést tartottak a liberális polgárok, ahol Benedek János, Jászai Oszkár és Vázsonyi Vilmos beszéltek a pluralitás ellen. Gyűlést tartottak továbbá a szociáldemokraták, a kereskedelmi alkalmazottak s az újjászervezett szocialisták, Valamennyi gyűlésen tiltakozó határozatokat hoztak a plurális választói jog ellen.

Az ipartestületek országos kongresszusa.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A magyarországi ipartestületek ma délelőtt kezdtek meg országos kongresszusukat Gelléri Mór elnöklésével. A kongresszusra meghívták Sztérynyi József államtitkár is, ki azonban betegsége miatt nem jelenhetett meg a kongresszuson, hanem e helyett levelet küldött, amelyet felolvastak. A levélben Sztérynyi azt írja, hogy az új ipartörvénytervezet ugyan megfelelően gondoskodik az iparosokról, ez azonban nem zárja ki, hogy ne lehessen hozzászólni.

Olaszország és a hármasszövetség.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Diplomáciai körökből megértesítik azt a hírt, hogy Olaszország nyilatkozatot fog kiadni, melyben ragaszkodását fejezi ki a hármasszövetséghez.

A trónörökös halott fia.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál” ered. táv.) Mint Bécsből sürgönyzik, Ferenc Ferdinánd trónörökös neje tegnap fiut szült, aki azonban halva jött a világra. A halvaszületést az orvosok a heregnő legutóbb kiallott influenza betegségének tulajdonítják.

Kornfeld lemondása.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Illetékes helyről megcáfolják azt a hírt, mintha Kornfeld Zsigmond, a Magyar Általános Hitelbank elnök-vezérigazgatója lemondana állásáról és visszavonulna a közéletből.

Sardou Viktor meghalt.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Párisból sürgönyzik, Sardou Viktor, a hírneves drámaíró tegnap 67 éves korában meghalt.

A balkáni események.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsi jelentések szerint az olasz sajtó egy tekintélyes része helytelenül magyarázza Aehrenthal báró külügyminiszternek október hó 10-dikén, az osztrák delegáció albizottságában mondott beszédét, melyben a berlini szerződés 29-ik szakaszával foglalkozott. Aehrenthal nyilatkozata odairányult, hogy Montenegró nem használhat hadilobogót, hogy idegen hadihajók nem köthetnek ki montenegrói kikötőkben, hogy a kikötő és egészségügyi rendőrséget Ausztria-Magyarország képezi ki, stb. Montenegró ezekben szuverenitásának a megszegését látja s Aehrenthal nyilatkozata szerint az osztrák-magyar kormány a maga részéről kész volna ezeket a passzusokat elejteni. A berlini szerződés többi kikötéseiről, különösen Spizzának Dalmáciához való csatolásáról nem esett szó s így teljesen felesleges ezt a kérdést feszegetni.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál” ered. távirata.) A konstantinápolyi „Shurai

Ummet” című ujtörök pártlap erős kritika alá veszi a nagyvezérnek balkáni politikáját s azt mondja a többek között, hogy míg Ausztria-Magyarország csak gazdaságilag akar terjeszkedni a Balkánon, addig Bulgária valóságos ellensége az európai Törökországnak.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádi jelentés szerint Szerbia a kedden megkezdett csapatmozgósításokat még mindig folytatja. A Duna és a Száva melletti vonalon 4 ezredet helyeztek el. A katonák felszerelése és a róluk való gondoskodás oly rossz, hogy mindennap fordulnak elő nagyobb számú megbetegedések s hogy a belgrádi csapatkórház már egészen megtelt betegekkel.

Egy másik belgrádi jelentés szerint Risztovácza szombaton 16 waggon érkezett ágyukkal és lőszerrel. Tegnapra újabb negyven waggont vártak Szalonikiból.

A képviselőház alelnökének párbajügye.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál” ered. táv.) A budapesti törvényszék ma délelőtt tárgyalta Rakovszky Istvánnak, a képviselőház alelnökének párbaját, amelyet annak idején Méray-Horvát Károlylyal vívott. Méray-Horvát nem jelent meg a tárgyaláson, csak Rakovszky, akit a törvényszék 3 napi államfogházra ítélt.

A vasut halottjai.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Czegledről jelentik, az ottani állomás közelében a sineken halva találtak Molnár Vince közkatont. Valószínűleg a vonat gázolta el.

Zsolnai jelentés szerint ott Schlesinger Aron kisujhelyi kereskedőt az egyik vonat agyon gázolta.

Nagy hóesés Budapesten.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál” ered. távirata.) A fővárosban az éjjel óta nagy havazás van. A hó oly erősen és sűrűn esik, hogy az utcákat közel fél méter magasan elborítja.

Nagy vasuti szerencsétlenség.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál” ered. táv.) Ma délben az a jelentés érkezett a fővárosba, hogy Dombóvár mellett állítólag óriási vasuti katasztrófa történt. A katasztrófáról eddig semmiféle más hír nem érkezett.

Határidő-üzet.

Budapest, nov. 9. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (április 1909)	25.56 — —
Rozs (novemberre)	21.62 — —
Rozs (áprilásra 1909)	21.02 — —
Zab (áprilásra 1909)	17.08 — —
Tengeri (áprilásra)	14.98 — —

Közgazdaság.

□ **Szántógép bemutató Óléczen.** Az Első Magyar Gépgyár részvenytársaság által készített egy géprendszerű gőz szántógép ez évi november hó 7-én munkaközben lett bemutatva Botka Béla főispánnak óléczi birtokán. A gép bemutatásán megjelentek idb. Dániel Pál, ifj. Dániel Pál orsz. képviselő, Barth József bánlakai uradalmi tisztartó, Vrana Rezső bánlakai uradalmi számtartó, Pál Béla intéző, dr. Gyertyánffy László, Elek Albert nagygyári uradalmi igazgató, Marton Andor, Jálsoviczky János cukorgyári felügyelő, Révész J. zombolyai uradalmi főgépész. A gép munkája úgy a megjelent gazdaközönségnek, mint a gépész szakértőknek meglegedését teljesen kiérdemelte s megállapítva lett, hogy mindazon alkatrészi hibák, melyek a korábban gyártott gépeken előfordultak, ezen a gépen már ki vannak küszöbölve.

□ **Társas kirándulás Dunántulra.** A megyei gazdasági egyesület piros-tarka tenyészűzők vásárlása céljából társas kirándulást rendez Dunántulra a november hó 11-iki toponári vásárra. A kirándulásban 44 torontálmegeyi földmivesgazda vesz részt kiknek és még mások számára mintegy 200 darab tenyészűző lesz vásárolva. A vásárlók kedvezményként megkapják a vételár 10%-át s ezenfelül a vásárolt állatok díjmentesen lesznek hazaszállítva. A kirándulókat Marton Andor, Sierbán

Viktor, Kaufmann István és Ferch Rezső vezetik.

Szabadalmazott motoros talajművelőgép próba. A torontálmezei gazdasági egyesület az idő rövidsége folytán ezúton hozza az érdeklődő gazdaközönség tudomására, hogy a Kőszegi Károly-féle szabadalmazott motoros talajművelőgép harmadik és utolsó hivatalos próbája folyó hó 12-étől bezárólag 16-ig lesz Bácsfeketehegyen megtartva, mely körülményt a szóbanforgó talajművelőgép nagy jelentőségénél fogva az érdeklődő gazdaközönségnek különös figyelmébe ajánlunk.

Felelős szerkesztő: **SOMFAI JÁNOS.**

Nyílttér.

(E rovat alatt közlötték nem vállal felelősséget a szerk.)

Báti - és „Henneberg”
Musceline - selyem 150 K-tól
Voile - feljebb, bérmentve és
Marquisette - vammmentesen. Minta
postafordultával.

Megrendelések bármely nyelven intézendők:

an Seldenfabrik. **Henneberg in Zürich.**

(41/c-32)

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.
Érvényes 1908. október hó 1-től.

Érkezik:

a) *A nagybecskereki pályaudvarra:*
Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.
Szegedről: (mótorokocsi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.
b) *A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:*
Zsombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zsombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 perc.
Csősztelekről: (keskenyvágányu vonal) délután 4 ó. 29 p.

Indul:

a) *A nagybecskereki pályaudvarról:*
Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (mótorokocsi) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.
b) *A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:*
Zsombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra reggel 3 óra 33 perc.
Zsombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 31 p. délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Csősztelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 55 p.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zsombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zsombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

6192/1908. sz. A nagybecskereki járás főszolgabirájától.

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye, nagybecskereki járás, Lázárföld község székhelyvel megüresedett **körállatorvosi állásra** pályázatot hirdetnek. A körhöz tartozik: Zsigmondfalva, Bótos, Ernesztháza és Klekk községek.

Javadalmazás: Évi 800 kor. és a vármegyei szabályrendeletben körülírt huszszemle díjak, továbbá hivatalos eljárása közben a kö-segektől természetbeni fuvar.

Felhívtnak a pályázni óhajtok, hogy kellően felszerelt kérvényüket alólirothoz **f. évi dec. 5-éig** nyújtsák be.

A választás határnapját később fogom kitűzni.

Nagybecskerek, 1908. évi nov. hó 6.

Lowieser Imre,
főszolgabíró.

1010-3.1

ELSŐRENDŰ CIPŐK NAGY RAKTÁRA

WEINBERGER K.

Nagybecskerek, Hunyadi-fő-utca 23.

Hallatlan olcsón árusítok jó cipőket, u. m.:

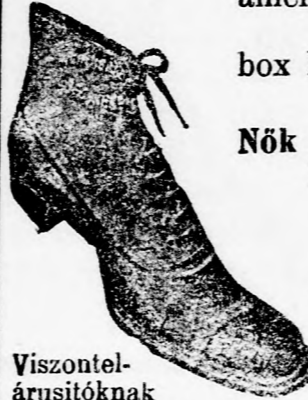
Férfiak részére:

amerikai sevro-bergsteiger 11 K.
ugyanaz gombos 12 „
box bőr cugos vagy
bergsteiger 12 K.

Nők részére:

box vagy amerikai sevro,
füzős 10 K.
ugyanaz gombos 11 „
A legjobb gyermek cipők
szinten olcsó árban.

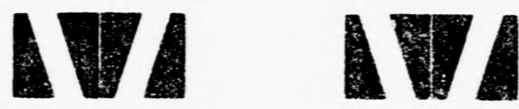
Vidéki megrendeléseket az
árak rendkívüli olcsósága
daczára két pár rendelésénél
bérmentve eszkozlöm.

Viszontel-
árusítóknak
mérsékelt árak.

NYOMDÁSZ- TANULÓNAK

középiskolát végzett
fiu azonnal felvétetik.
Bővebbet e lap kiadó-
hivatalában.

HÁZELADÁS.

Deák Ferenc-utca 7. sz. a. levő házamat előnyös fizetési feltételek mellett eladom. A ház áll 8 szobából, kényelmes mellék-helyiségekkel, villanyvilágítással és nagyon szépen parkirozott udvarral.

SOLYMOSSYNE BRÁJER MÁRIA.

(551-x.33)

Az Arpad-utcai 637/15. sz. házban több kisebb és nagyobb

lakás

azonnal kiadó.
Tudakozódní e lap kiadóhivatalá-
ban lehet.

766-x.37

Egy, a kellő műveltséggel bíró fiu

mint tanonc felvétetik
ALMÁSY és SZEPESSY

könyv-, zenemű- és
• papirkereskedésében

Nagybecskerek, Hunyady-(fő)-utca.

1007-x.3

RÁMPÁS

dr. Brájjer Lajos
= szöllőjéből.

Kapható: =
Zápolva-utca I. sz.
(a házmesternél).

822-x.34

MÉRLEGKÉPES KÖNYVELŐ

elvállal olcsó díjazás mellett délutáni és esti órákra könyvelést és irodai munkákat.

Bővebb felvilágosítással e lap kiadóhivatala szolgál.

Vendéglő-megnyitás.

Az Arpad-u. 638/15. sz. házban levő vendéglő ujonnan át-
alakítva, mint

Vendéglő a Naphoz

018-x.12

megnyilt.

Mindenkor jó valódi borok és egyéb italok, valamint ételekről gondoskodva van.

GYÁROSOKNAK, KERESKEDŐKNEK ÉS IPAROSOKNAK SAJÁT ÉRDEKÜK,

hogy gyártmányaikat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék. — A hirdetések 1900. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét.

HIRDETÉSEK FELVÉTELEK A „TORONTAL” KIADÓHIVATALÁBAN.

